

Der er enighed om, at valgretsaldere fremtidig skal være den samme til rigsdagen, de kommunale råd og menighedsrådene, jfr. forslaget § 87. Der er endvidere enighed om, at de, der på folkeafstemningsdagen er fyldt 21 år, og som i øvrigt opfylder betingelserne for valgret til folketinget, skal have adgang til at deltage i afstemningen om valgretsaldere. Fremtidige ændringer af valgretsaldere skal kunne ske ved almindelig lov. Forslag om ændring af valgretsaldere skal dog underkastes folkeafstemning efter de om almindelige lovforslag fastsatte regler, jfr. § 42, stk. 4.

Der har været enighed om, at aldersbetingelsen for valgbarhed og valgret skal være den samme.

Vedrørende de øvrige valgrets-betingelser bemærkes først, at kravene om indfødsret og fast bopæl er fastholdt alene med den ændring, at „fast bopæl i landet“ under hensyn til, at rigsdagsvalg nu også udstrækkes til Grønland, er ændret til „fast bopæl i riget“. Der er enighed om, at konkurs ikke længere skal komme i betragtning som udelukkelsesgrund. Derimod fastholdes det, at umyndiggørelse som hidtil medfører tab af valgret. Forslaget knytter hertil ikke, som den gældende grundlov, krav om, at den umyndiggjorte er ude af rådighed over sit bo. En sådan urådighed er i følge myndighedsloven altid knyttet til umyndiggørelse. Hvad endelig angår valgretsforbandede virkning af straf og understøttelse, der i lovgivningen betragtes som fattighjælp, har der været enighed om at overlade det til den almindelige lovgivning at fastsætte nærmere regler herom.

Til § 30.

Stk. 1 svarer til den regel, der nu gælder for folketingets vedkommende, jfr. grundlovens § 31, hvorefter betingelserne for valgbarhed er de samme som for valgret. I betragtning af, at det ikke direkte er fastslået i § 29, under hvilke betingelser straf medfører fortabelse af valgret, har man dog fundet det rigtigst at foreslå, at valgbarhed til rigsdagen udelukkes af straf for en handling, der i almindeligt omdømme gør den pågældende uværdig til at være medlem af rigsdagen, jfr. § 33.

Bestemmelsen i § 30 stk. 2 svarer til den gældende grundlovs § 55, stk. 2.

Til § 31.

Der har været enighed om, at rigsdagens medlemmer skal vælges ved almindelige, direkte og hemmelige valg samt om at bevare forholdstalsvalgmanden.

Bestemmelsen i stk. 2 svarer med en sproglig ændring til den gældende grundlovs § 32, stk. 2.

Man har fundet det rimeligt, at lovgivningsmagten ikke af grundloven bindes til at opretholde en valgmande baseret på et system af valgkredse, og har derfor i stk. 3, der svarer til den gældende grundlovs § 32, stk. 3, ændret udtrykket „kredsinddeling“ til „den stedlige mandatfordeling“. Med dette udtryk sigter man alene til spørgsmålet om, hvilket antal rigsdagsmedlemmer, de enkelte landsdele skal have adgang til at vælge, og ikke til spørgsmålet om, hvor mange af disse mandater der skal tilfalde hvert parti.

Når det i stk. 5 er overladt til lovgivningsmagten at fastsætte særlige regler om Grønlands repræsentation i rigsdagen, skyldes det hensynet til de særlige geografiske og klimatiske forhold i Grønland. Disse kan medføre, at valg til rigsdagen ikke kan afholdes i Grønland på samme tidspunkt som i den øvrige del af riget. Man har endvidere ikke ment at burde afskære muligheden for at lade de to grønlandske rigsdagsrepræsentanter vælge ved indirekte valg, såfremt den grønlandske befolkning måtte ønske dette. Bestemmelsen giver tillige hjemmel for, at de grønlandske rigsdagsmedlemmer vælges alene af befolkningen i Vestgrønland, så længe det af tekniske og andre grunde ikke vil være muligt at gennemføre valg i Nord- og Østgrønland.

Til § 32.

Paragraffens stk. 1 svarer til den gældende grundlovs § 33, 1. pkt.

Efter den gældende grundlovs § 22 kan Kongen opløse folketinget og under visse betingelser landstinget.

Kommissionen har ment at måtte bibeholde denne adgang til at udskrive nyvalg før valgperiodens udløb.

Kommissionen anser det for ønskeligt at skabe garantier mod, at der opstår en rigsdagsløs periode. Med henblik herpå foreslås det i § 32, stk. 2 og 4, at de bestående rigsdagsmandater først bortfalder efter stedfundet nyvalg.

Stk. 2, 2. pkt. bestemmer, at i tilfælde, hvor et nyt ministerium er udnævnt, kan